

Spiritualita diecézního kněze

Evangelní spiritualita diecézního kněze

Vladimír Schmidt

Můžeme říct, že spiritualita diecézního kněze je spiritualitou evangelia. Ježíšův život, tak jak nám ho podávají evangelia, měl dvě hlavní části. Byl to život skrytý a potom život veřejný. Obojí se bude prolínat i ve spiritualitě diecézního kněze. Stejný ráz Ježíš vtiskl i do života svých učedníků. Nejdříve je povolal, aby byli s ním a potom, aby je poslal (srov. Mk 3,14). Diecézní kněz je nejprve povolán, aby byl s Ježíšem. Toto povolání se konkrétně uskutečňuje povoláním k modlitbě. Ustanovil jich dvanáct. Spiritualita diecézního kněze se bude také uskutečňovat jeho povoláním k bratrskému společenství s ostatními kněžími. A potom je diecézní kněz povolán, aby vyšel sloužit k druhým. Toto povolání se pak konkrétně uskutečňuje povoláním k otcovství. To jsou tedy hlavní témata, o kterých stručně pojednáme, abychom aspoň v krátkosti nahlédli, v čem spočívá spiritualita diecézního kněze, jeho autentický kněžský život.

Reakční spiritualita akčního kněze

Petr Vrbacký

Současná dynamická pastorace vyžaduje aktivitu; nicméně od akčnosti je nebezpečně blízko k „aktivismu“, navozujícímu duchovní vyprahlost. Spiritualita diecézního kněze musí být schopna vyvažovat nároky turbulentní podoby farní pastorace a čelit nutkavé potřebě, vidět za sebou výsledek. Paradoxně pilíře takové spirituality nemohou být statické, nýbrž adaptabilní - vztažené na trvalou přesažnost a vnitřní dynamiku Božího království. Hlásání evangelia žádá ochotu jít stále vpřed; nemá-li se kněz ztratit sám sobě, musí nalézt mechanismy, jejichž pomocí se v každém okamžiku spolehlivě opře o reálně vnímanou a niterně zakoušenou Boží blízkost. Přes možné napětí musí spiritualita diecézního kněze vytvářet jistou opozici vůči nároku na (samoučelnou) vnější výkonnost.

Nové komunikační technologie v rukou kněze a objevování Kristovy tváře

Jaroslav Franc

Církev je znamením a nástrojem utváření společenství, které zamýšlí Bůh mezi všemi lidmi. Kněz je pak povolán spolutvořit toto společenství hlásáním Krista a svátostmi přinášet milost potřebnou ke spáse. Papež Benedikt XVI. i papež František ve svých poselstvích vyzdvihují roli nových komunikačních technologií při hlásání. S ohledem na velké kulturní posuny a inklinaci našich současníků užívat nové komunikační technologie stojí kněží podle slov Benedikta XVI. „na prahu nové éry“. Příspěvek analyzuje hlavní teologické impulzy obou římských biskupů směřující k roli kněze v dnešní církvi.

Liturgie jako škola setkání a komunikace

Lukáš Jambor

„Když se scházíte na jednom místě...“ Setkání, shromáždění, komunikace či sdílení jsou klíčové teologické pojmy, které se stávají hmatatelnými v Eucharistii. Liturgické slavení Kristova společenství začíná synaxí, tedy *setkáním*, a vrcholí svatým přijímáním, tedy *komunikací*. Mše svatá má být místem, kde se učíme poznávat a žít setkání a sdílení v jejich křesťanském významu. Liturgické shromáždění se však může stát také úplným opakem, znamením rozdělení, jak ukazuje apoštol Pavel ve své kritice korintské církve: „Když se scházíte na jednom místě, už to není ke slavení Večeře Páně“ (1Kor 11,20). V tomto příspěvku se zaměříme na to, co nás učí liturgie o podstatě setkávání a komunikace. Představíme také několik podnětů, které ze vztahu Eucharistie, shromáždění a sdílení vyplývají pro chápání kněžského poslání.

„Snubní“ a „rodinná“ logika spirituality diecézního kněze: kněz jako syn, bratr, ženich a otec

Karel Skočovský

Příspěvek představuje jeden z možných interpretačních rámců spirituality diecézního kněze, když ji pojímá jako následování Krista (*sequela Christi*) v základních koordinátách jeho vztahové identity: tedy jako „syna“, „bratra“, „ženicha“ a zjevovatele Božího otcovství a Boží plodnosti. Vynikne tak „snubní“ a „rodinná“ povaha kněžské identity a spirituality. Díky tomu se také lépe objasní komplementarita a úzké sepjetí povolání ke kněžství a k manželství v rámci poslání církve.

Konverze ke spiritualitě společenství jako základ pro synodální církev

Jiří Brtník

Výzva dokumentu Mezinárodní teologické komise *Synodalita v životě a poslání církve* a její aktuálnost pro „dobu sociálního odstupů“

Cesta synodality, kterou – jak rozlišuje papež František – Bůh očekává od církve třetího tisíciletí, vyžaduje nejen správné chápání eklesiologie „communio“, která je jedním z těžišť pohledu 2. vatikánského koncilu, ale hlavně konverzi k ní ve spiritualitě všech členů Božího lidu. Inspirace tím, jak je výzva k této konverzi obsažena v dokumentu MTK *Synodality in the life and mission of the church* z r. 2018, nám může přispět ve hledání dnešní pastorační praxe.

Světová asociace kléru UAC a diecézní spiritualita

Jindřich Kotvrda

Diecézní spiritualita je ve světě částečně známý pojem. Existuje sdružení, které ji chce poznávat a rozvíjet. U nás je dosud toto téma v samotných počátcích. Mezi kněžími existuje málo vyjadřované přesvědčení, že k diecézní spiritualitě je třeba připojit ještě cosi dalšího, aby kněz mohl být nějakou spiritualitou dodanou „zvenčí“ nesen. Nepřímo to prozrazuje předpoklad, že diecézní kněz se potřebuje pro spiritualitu obracet k nějakému hnutí, řádu, kongregaci, svatému, osobnosti apod... Je třeba diecézní spiritualitu vzít do úvahy, poznávat její základy, rozvoj a zaměření, její specifika. Poznat historii a činnost sdružení pěstujícího diecézní spiritualitu a jeho dosavadní činnost může být užitečné pro navázání na již vykonanou společnou práci a zkušenosti takto ve světě získané.

Trvalá formace diecézního kněze

Pavel Stuška

Trvalá formace je určena k tomu, aby zajišťovala věrnost kněžské službě na cestě trvalé konverze k oživování daru přijatého při svěcení (*Pastores dabo vobis*, č. 70) Její průběh je přirozeným pokračováním procesu vytváření kněžské identity, který byl započat v semináři a svátostně byl dovršen kněžským svěcením, s ohledem na pastýřskou službu, jež umožňuje její dozrávání v čase. V článku se zaměříme na praktické instrumenty pro naplňování těchto požadavků v rámci trvalé formace v Arcidiecézi olomoucké zvláště během pěti let po vysvěcení kandidátů na kněze, které se děje v rámci tzv. trienále.

Přítomnost kněze na Kurzech Alfa a Evangelizačních farních buňkách

Vojtěch Karel Koukal

Kurz Alfa je desetidenní cyklus setkání s přednáškami a následnou diskuzí ve skupinkách. Každé setkání začíná společným občerstvením v přátelské atmosféře. Promluvy jsou na klíčová křesťanská témata. Ve skupinkách je pro každého účastníka vytvořen prostor, kde se může vyjadřovat k tématu nebo klást otázky. Farní evangelizační buňky jsou nástrojem, jak vykonávat běžnou pastoraci a činit z ní pastoraci evangelizační. Je to také jedna z forem, jak učinit laiky konkrétně spoluodpovědné za život farnosti, za její růst, tak jak nás k tomu zve II. vatikánský koncil i poslední papežové. Tam, kde jsou bratři a sestry z farnosti vedeni ke svědectví o jejich víře, tam nejen pomáhají

lidem kolem nich poznat Boží lásku a církev jako rodinu, kde mohou nacházet svůj domov, ale evangelizace je současně vede na hlubinu víry. Je tu kladen velký důraz na rozlišování darů jednotlivých bratří a sester a jejich efektivní zapojení do služby ve farnosti. Kněz z farnosti se setkává pravidelně třeba jednou za 14 dní s vedoucími jednotlivých buněk, tak má echo, co společenství potřebují a podle toho připravuje také katechezi do společenství. Díky tomuto úzkému propojení jsou bratři a sestry ze společenství vtaženi velmi úzce do života a misie farnosti a podílí se velmi konkrétně na jejím růstu. Kapitola bude zaměřena na úlohu a pozici kněze během konání Kurzu Alfa a Farních evangelizačních buněk. Budeme sledovat jeho přítomnost v přípravném týmu, jeho pastoračně komunikační moderování. Zaměříme se na jeho dovednosti během doprovázení jednotlivých účastníků a pokusíme se popsat, jaká spiritualita kněze je vhodná pro pastorační nasazení v interakci k těmto dvěma evangelizačním aktivitám, a zda se spiritualita kněze v tomto vztahu může časem a zkušeností upravovat.

Aplikace zkušeností projektu „Mission Possible“ Otto Neubauera v pastoračním prostoru brněnské diecéze

Jaroslav Filka

Kapitola bude zaměřena na východiska a principy desetistupňového komunikačního projektu „Mission Possible“ implementovaného vídeňskou Akademií pro dialog a evangelizaci v kontextu perspektiv uplatnění v pastorační praxi kněží a laiků brněnské diecéze. Jeho přínosem je prakticky koncipovaný stimul pro misijní profilaci pastorace v této diecézi a kontextualizovaná reflexe referenčních zkušeností získaných při realizaci projektu v zahraničí pro navázání dialogu, jeho strukturu i obsah v podmínkách brněnské diecéze.

Role kněze v laickém hnutí na příkladu Řádu Božího hrobu a její vliv na kněžskou spiritualitu

Tomáš Parma

Příspěvek se zabývá úlohou kněze v prostředí laického hnutí, na příkladu Řádu Božího hrobu. Kněží jsou integrální součástí tohoto řádu, který je primárně společenstvím věřících – laiků. Jejich rolí je tedy jak prožívat řádovou spiritualitu, chápanou jako následování Krista a specifické prohloubení křestního charismatu, tak vykonávat specificky kněžské funkce, tedy pastoračně působit v prostředí členů Řádu, v úzké spolupráci s jeho představenými. Článek vychází z církevního magisteria a z dokumentů vydaných kardinálem velmistrem řádu v této oblasti.

Komunikační křižovatky diecézního trvalého jáhna

Pavel Černuška

Z povahy přijatého povolání plyne, že jáhen ustanovený ke službě v diecézi se setkává s velmi širokým spektrem v nejrůznějších typech vzájemných vztahů: vlastní i širší rodina, pracoviště, vlastní i jiné farnosti, volnočasové aktivity atd. Dostává se tak na křižovatky, na nichž volí, kterým směrem komunikaci rozvíjet a jaké formy pro ni volit. Příspěvek chce představit přitažlivost i obtíž této široké možnosti volit a nabídnout měřítko pro možné stanovení preferencí.

Církev jako nemocnice – paradigma pastorační komunikace a kultury papeže Františka

Michal Umlauf

Způsob nahlížení církve, sebepojetí církve a vnímání jejího místa ve světě utváří základní východiska pro vymezení jejího poslání a aktivity „ad extra“ i „ad intra“ v konkrétní době vzhledem k pastoračnímu poslání. Papež František zdůrazňuje ve svých promluvách a dokumentech model církve nahlížené jako "polní nemocnice", a to zvláště v posynodální exhortaci *Amoris laetitia*, od jejíhož vydání uplyne v roce 2021 již pět let. Projevuje se tento model v konkrétní pastorační komunikaci, v konkrétním jednání a kultuře dnešní církve? Projevuje se toto paradigma v pastoraci manželů a rodin?

